

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

14

października 2018
niedziela
17:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Spirituals Singers Band

Małgorzata Sapiecha-Muziot – dyrygent
Olga Szomańska – wokół
Michał Rudaś – wokół

Spirituals Singers Band:
Alicja Witkowska – sopran
Marta Raczak-Idczak – mezzosopran
Aleksandra Sozańska-Kut – alt
Jacek Zamecki – tenor
Krzysztof Pachotek – baryton
Artur Stężała – bas

Teresa Lipowska – aktorka
Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej
NFM Filharmonia Wrocławska
Elżbieta Szomańska – prowadzenie

Program:

The Lord Is My Shepherd, Joshua Fit the Battle of Jericho – pieśni spirituals
Włodzimierz Szomański (1948–2014) *Missa Gospel's* op. 2

[90']

Koncert z okazji 95. rocznicy urodzin Jego Eminencji Arcybiskupa Seniora Kardynała Henryka Gulbinowicza oraz 40-lecia zespołu Spirituals Singers Band

Współorganizator: Agencja Artystyczna SSB CONTACT

Projekt realizowany w ramach obchodów
stulecia odzyskania niepodległości

Sponsor koncertów realizowanych w ramach
obchodów stulecia odzyskania niepodległości

niepodległa

W. Szomański

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Przyczyn powstania pieśni *negro spirituals* należy szukać już w XVI w., z początkiem rozpowszechniania się okrutnego procedury pozyskiwania z Afryki darmowej siły roboczej do pracy na amerykańskich plantacjach. Szacuje się, że do 1863 r., kiedy Abraham Lincoln ogłosił proklamację emancypacji, do Nowego Świata sprowadzono piętnaście milionów afrykańskich niewolników. Tyle samo zginęło podczas podróży przez ocean. Tych, którzy przeżyli, zatrudniano do morderczej pracy na plantacjach bawełny, trzciny cukrowej czy tytoniu, najliczniej rozsianych na potudniu Stanów Zjednoczonych. W tym dramatycznym położeniu, w którym się znaleźli, otuchy i nadziei na poprawę losu dodawały im modlitwa, taniec i wspólny śpiew. Wykonywane wówczas pieśni stały się ważną częścią bogactwa kulturowego obu Ameryk.

Termin *spiritual* (z ang. 'duchowy') wywodzi się z fragmentu przekładu Listu św. Jakuba do Efezjan. Apostoł pisze w nim: „[...] bądźcie napelnieni przez Ducha, opowiadając sobie Psalmami, hymnami oraz duchowymi pieśniami, śpiewając i grając Panu w waszym sercu”. Źródłem *negro spirituals* były pieśni *white spirituals*, czyli te, które powstały w następstwie wielkiego religijnego przebudzenia (*Great Awakening*), jakie dokonano się w Ameryce Północnej w XVIII w. (doprowadziło ono do narodzin amerykańskiej odmiany protestantyzmu). Początkowo *white spirituals*, o tematyce zaczerpniętej z przypowieści Starego Testamentu, wykonywano podczas nabożeństw odbywających się pod gołym niebem i przeznaczonych zarówno dla „białych”, jak i „czarnych” społeczności. Afroamerykanie, przekształcając *white spirituals* pod względem melodycznym przez dodanie wyrazistego rytmu i wzmoczonej ekspresji, stworzyli własną odmianę gatunku – *negro spirituals*. Bohaterami swoich pieśni uczynili tych, z którymi mogli się identyfikować – ludzi uciśnionych, ale pokładających ufność w Bogu.

Charakterystycznym śpiewem dla *negro spirituals*, hołdującym afrykańskiej tradycji, były zawołania inicjowane przez lidera i odpowiedzi wykonywane przez chór. Począwszy od 1770 r., kiedy Afroamerykanom przyznano prawo do zakładania własnych kościołów, nowy gatunek (muzyka gospel) coraz częściej zaczął zastępować pieśni *spirituals*. Nabożeństwa odbywające się w powstałych świątyniach z jednej strony nawiązywały do tradycji protestanckich, z drugiej pozostawały wierne radosnemu, ekstatycznemu i żarliwemu oddawaniu czci Bogu.

Podczas dzisiejszego koncertu wrocławski zespół *Spirituals Singers Band* wykona dwie pieśni z gatunku *negro spirituals*. Tekst pierwszej z nich – *The Lord Is My Shepherd* – funkcjonuje w Księdze Psalmów pod numerem 23 jako Psalm Dawidowy („Pan jest moim Pasterzem, nie brak mi niczego [...]). Swoją dużą popularność zarówno wśród chrześcijan, jak i Żydów zawdzięcza uniwersalnej tematyce – ufności pokładanej w Bogu jako Dobrym Pasterzu karmiącym i prowadzącym swoją trzodę, sprawującym nad nią opiekę. W XXI w. psalm ten jest dość często wykonywany podczas liturgii pogrzebowych.

Joshua Fit the Battle of Jericho to jedna z najbardziej popularnych pieśni *negro spirituals*, skomponowana w XIX w. na jednej z amerykańskich plantacji. W ubiegłym stuleciu była stałym punktem repertuarowym takich osobowości muzycznych, jak Mahalia Jackson, Elvis Presley czy Bing Crosby. Tekst pieśni nawiązuje do biblijnej historii bitwy o Jerycho i zwycięstwa Jozuego, który z pomocą Boga Jahwe zdobył dla Izraelitów obiecaną im ziemię Kanaan.

Missa Gospel's op. 2 jest dziełem założyciela wrocławskiego zespołu *Spirituals Singers Band* – Włodzimierza Szomańskiego. Tekst napisał Roman Kotakowski. Kompozycja łączy w sobie tradycję liturgiczną kościoła katolickiego z muzyką gospel. Szomański założył współdziałanie orkiestry symfonicznej z instrumentalną sekcją gospelową (organy Hammonda, fortepian, gitara basowa, perkusja), a także chóru z mniejszymi zespołami wokalnymi i improwizującymi solistami. W warstwie muzycznej *Missa Gospel's* oddaje różnorodne stany emocjonalne – od modlitewnego skupienia po ekstatyczną radość. W jednej z recenzji, która pojawiła się po premierze dzieła w 2001 r., pisano, że „dach Filharmonii Wrocławskiej od braw i entuzjazmu unioś się do góry”.

Małgorzata Sapiecha-Muziôt

Jest absolwentką dyrygentury symfonicznej oraz Wydziału Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. Od wielu lat kieruje Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej, a także Orkiestrą i Chórem Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu, z którymi to zespołami prowadzi aktywną działalność koncertową w kraju i za granicą. Pełni funkcję dyrektora artystycznego odbywającego się rokrocznie we Wrocławiu Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich. W latach 2013–2015 była dyrygentem Polsko-Niemieckiej Młodej Filharmonii – projektu orkiestrowego skupiającego młodzież

z całej Polski i Niemiec. W latach 2015–2017 pełniła funkcję kuratora projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska w regionie Wrocław i Dolny Śląsk. Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury została uhonorowana nagrodą marszałka województwa dolnośląskiego Wena 2013, a także nagrodą Lew Politechniki Wrocławskiej 2015 oraz nagrodami dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie.

Olga Szomańska

Wokalistka i aktorka. Jest laureatką SuperJedynki Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Grand Prix Festiwalu Jedynki w Sopocie oraz TOPtrendy Festiwal za piosenkę *Niech mówią, że to nie jest miłość*, a także „Srebrnej Twarzy” VI edycji programu *Twoja twarz brzmi znajomo* oraz Teatralnej Nagrody Muzycznej im. J. Kiepury 2017 dla najlepszej wokalistki musicalowej. Ma na swoim koncie liczne role w spektaklach dramatycznych i musicalach. Obecnie można ją zobaczyć w musicalu *Zakonnica w przebraniu* w Teatrze Muzycznym w Poznaniu oraz *Czarownice z Eastwick* w Teatrze Syrena w Warszawie; występuje także w serialu *M jak miłość*. Współpracuje z zespołem hiphopowym Full Power Spirit oraz chórem Gospel Rain. W 2011 r. wydała solową płytę *Nówka*, obecnie pracuje nad płytą *To jednak miłość* (z M. Miecznikowskim) oraz drugim autorskim albumem. W 2015 r. wystąpiła podczas koncertu na Stadionie Miejskim we Wrocławiu w polsko-włoskiej wersji utworu *Vivere* w duecie z A. Bocellim.

Olga Szomańska, fot. archiwum artystki

Michał Rudaś

Jest absolwentem wydziału wokalnego szkoły muzycznej w Warszawie, kształcił się także u mistrza indyjskiej ragi A. Misry. Nagrał dwie solowe płyty:

Shuruvath (2009) i *Changing* (2013), kilka singli oraz minialbum *Wieloryby i syreny* (2016). Jest laureatem TOPtrendy Festiwal 2009, a za swój debiutancki album był nominowany do Fryderyka i SuperJedynki. Współpracował z licznymi programami telewizyjnymi, takimi jak m.in. *Jaka to melodia* i *Taniec z gwiazdami*. Był ćwierćfinalistą *The Voice of Poland* (2014). W latach 2016–2018 współpracował z Teatrem Pieśni Kozła. Wystąpił jako wokalista w dubbingu w wielu filmach animowanych. Współpracuje z uznanymi artystami, współtworzy projekt United States of Beta. W 2016 r. brał udział w programie *Twoja twarz brzmi znajomo*, a w 2017 r. rozpoczął współpracę z duetem Healing Incantatio – muzycy wydali wspólny album *Mystic India*. W 2018 r. wziął udział w telewizyjnym talent show *Dil Hai Hindustani* w Indiach, aktualnie kontynuuje karierę w tym kraju.

Michał Rudaś, fot. archiwum artysty

Teresa Lipowska

Aktorka, absolwentka średniej szkoły muzycznej w klasie fortepianu w Łodzi (1955). W 1957 r. ukończyła Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. L. Schillera w Łodzi. W latach 1957–1985 występowała w warszawskim Teatrze Ludowym (od 1975 r. Teatr Nowy). W latach 1985–1992 była aktorką Teatru Syrena w Warszawie. Przez wiele lat była związana z Kabaretem Dudek. Występuje w serialu *M jak miłość* jako Barbara Mostowiak. Jest jedną z bohaterek książki *Siła codzienności*. Ponadto jest wykładowcą w Akademii Dobrych Obyczajów, której założycielem był znany aktor J. Zakrzeński i w której kadre akademicką tworzą m.in.: M. Graff, L. Miodek, E. Dałkowska, E. Herman. W 2007 r. aktorka obchodziła jubileusz półwiecza pracy zawodowej na scenie. Jubileusz odbył się w Teatrze Kwadrat

w Warszawie. W 2010 r. została wyróżniona przez zespół artystyczny Teatru Polskiego Radia nagrodą Wielki Splendor.

Teresa Lipowska, fot. archiwum artystki

Spirituals Singers Band

Zespół powstał w 1978 r. we Wrocławiu z inicjatywy W. Szomańskiego. Specjalizuje się w wykonaniach a cappella *negro spirituals*, gospel, tradycyjnego jazzu, evergreenów, kolęd, piosenek Beatlesów, a także muzyki rozrywkowej. Bogaty i oryginalny repertuar zespołu umieszcza go z jednej strony w muzyce popularnej, gospel i jazzie, z drugiej – na estradach filharmonicznych (wykonania dzieł oratoryjno-kantatowych, które zostały stworzone z myślą o zespole: *Missa Gospel's*, *Jutrznia Gospel's*, *Madonny Jan Pawła II*, *Litanie do polskich świętych*). Efektem 40-letniej działalności formacji jest kilka tysięcy koncertów w kraju i za granicą, liczne programy telewizyjne i radiowe w Polsce i Europie, a także dyskografia obejmująca 13 płyt. Zespół wziął udział w wielu festiwalach krajowych i zagranicznych. Współpracował przy realizacji spektakli muzycznych z teatrami w całej Polsce oraz przy dubbingu bajek dla dzieci. Za dokonania artystyczne członkowie zespołu zostali odznaczeni Krzyżem Zasługi oraz uhonorowani wieloma nagrodami. Nowe projekty zespołu to: pieśni Cz. Niemena w koncercie *Niemen inaczej*, koncert-spektakl *Opowieści Krasnala Szomola*, który towarzyszył zamontowaniu miniaturowi założyciela zespołu (Wrocławskiego Krasnala Szomola) pod NFM, oraz wydanie następnego albumu CD pt. *Oku-la-la-ry*.

Spirituals Singers Band, fot. archiwum zespołu

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej

Chór istnieje już prawie 50 lat. Jego członków łączy wspólna pasja, którą jest śpiew. Mimo rozmaitych zainteresowań, wykształcenia czy wieku zespół stał się gronem przyjaciół. Jest zaliczany do czołówki polskich chórów akademickich i stanowi jedną z wizerunków kulturalnych Wrocławia. Zróżnicowany repertuar chóru obejmuje wiele rodzajów, gatunków i stylów, począwszy od muzyki dawnej po współczesną, utwory kompozytorów polskich i zagranicznych, wykonywanych zarówno a cappella, jak i z udziałem orkiestr symfonicznych oraz solistów w ramach wielkich form wokalnoinstrumentalnych, musicali czy operetek. W swoim dorobku zespół posiada nagrania telewizyjne i płytowe. Współpracuje z wieloma dyrygentami, instytucjami kulturalnymi i festiwalami. Jest laureatem kilkudziesięciu nagród, wyróżnień i medali na licznych festiwalach i konkursach muzycznych w Polsce i Europie. Jest także laureatem wielu prestiżowych nagród za zasługi i osiągnięcia w propagowaniu kultury. Od 1974 r. organizuje Festiwal Barbórkowy Chórów Akademickich we Wrocławiu. Dyrygentem oraz kierownikiem artystycznym chóru jest Małgorzata Sapiecha-Muzioł. Podczas koncertu Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej zostanie powiększony o zaproszony Chór „Dniajednego” – stworzony z okazji festiwalu „Nie tylko gospel” im. W. Szomańskiego w Mieroszowie. Jego szeregi wypełniają wokaliści z mieroszowskiego zespołu Irysy, chóru Salve Regina oraz Chóru Filharmonii Sudeckiej.

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Sponsor NFM:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

